

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

למידה שיתופית מקוונת בגן הילדים

למידה שיתופית היא תהליך למידה המתנהל בין שני אנשים ויותר ומבוסס על [שיתופיות](#), על יחסי גומלין ועל תקשורת מיטבית בין כל השותפים. הידע נבנה תוך כדי אינטראקציה בין השותפים בתהליך הלמידה, כמו גם בינם לבין המנחה (הגננת ו/או המורה). למידה שיתופית יכולה להתנהל במרחב פיזי (כיתת גן, חצר), או במרחב מקוון (סביבת למידה דיגיטלית).

מקובל לייחס את המושג שיתופיות לשלושה סוגים שונים:

- ❖ **Sharing** - שיתוף ברעיון או בתוצר מוגמר.
- ❖ **Cooperation** - תהליך מכוון ליצירת תוצר משותף, שמאופיין בחלוקת עבודה בין חברי הצוות.
- ❖ **Collaboration** - עבודה משותפת דינמית הכוללת חשיבה ותכנון משותפים, התייעצות ועזרה הדדית.

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

קידום שיתופיות מסוג Sharing

1. קבוצת WhatsApp לילדים

בנוסף לקבוצת ה-WhatsApp המסורתית עם הורי הגן מומלץ ליצור קבוצה המיועדת לילדים עצמם. חשוב לקבוע את כללי הקבוצה בתיאום עם הורי הגן, להקפיד עליהם ולשמור על אופייה:

- ❖ לפנות לילדים רק באמצעות הודעות קוליות ו/או אמצעים חזותיים אחרים כמו תמונות וצלמיות, ולבקש שרק הילדים ישלחו הודעות בדרך המתאימה להם.
- ❖ להימנע מהודעות בכתב ומהודעות ברמת המבוגר.
- ❖ לאפשר להורים לשתף בקבוצת ה-WhatsApp של הילדים רק את התוצרים שנבחרו או שנעשו על-ידי הילדים כמו תצלומי ציורים, סרטונים ועוד.
- ❖ חשוב לעודד את ההורים לשתף את החוויות, הפעילויות והתוצרים באמצעות תצלומים ו/או סרטונים. ההמלצה היא תצלום אחד או שניים לכל היותר, או סרטון קצר עד 15 שניות.
- ❖ על מנת לשמור על פרטיות הילדים והמשפחות כדאי להימנע ככל הניתן משיתוף תצלומים הכוללים צילומי פנים ממוקדות של הילדים, בני המשפחה או אנשים אחרים.
- ❖ חשוב להגביל את שעות הפעילות של הקבוצה לשליחת הודעות לפרק זמן קצר במהלך תקופה מסוימת

2. לוח שיתופי, מצגת שיתופית

סביבות וכלים שיתופיים כגון לוח שיתופי או מצגת שיתופית מהווים אמצעים נוספים לרתום את המשפחות לשתף בתוצרים. בשימוש בסביבות אלה יש לתת את הדעת כיצד לאפשר לכל ילד מרחב אישי לצד תקשורת חברתית בין כל חברי הגן.

איך נעודד את הילדים והמשפחות לשתף בקבוצת ה-WhatsApp ובלוח השיתופי?

- ❖ מתן משוב לתוצרים ששותפו, התייחסות לשאלות ולבקשות שלהם. משוב לא חייב להינתן באופן מידי. כל גנת תפעיל את שיקול דעתה מתי ובאיזה אופן לתת את המשוב.
- ❖ הצגת תוצרים במהלך מפגשים פיזיים בגן. מומלץ להציג את תוצרי השיתוף של הקבוצה, לפתח דיון בעקבות התוצרים ולבקש מהילדים להרחיב על התוצרים ששותפו.
- ❖ מעקב אישי. אם מזהים ילד שאינו משתף, מומלץ לשוחח עימו ועם משפחתו באופן אישי, ולחשוב יחד עם המשפחה על דרך השיתוף שמתאימה לה ולילד, למשל, לשלוח לגנת באופן פרטי.

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

קידום שיתופיות מסוג Cooperation

סוג נוסף של שיתופיות הוא Cooperation, שעל-פיו כל משתתף תורם את חלקו על מנת להגיע למטרה משותפת, לתוצר משותף. בסוג כזה של שיתופיות נדרשות מיומנויות של עבודה בצוות לצד היכולת לשתף באופן איכותי, אשר כוללות יכולת לחלוק את התפקידים, להקשיב על מנת לקבל החלטות המקובלות על כולם, לשאת באחריות ולבצע משימות באופן שיתופי.

סביבות לניהול תכנים ולמידה שיתופית כגון לוח שיתופי או מצגת שיתופית עשויות לאפשר גם שיתופיות ברמה של Cooperation, כאשר התוכן שנאסף על-ידי המשתתפים מקדם את ביצוע המשימה המשותפת של כל הקבוצה ומתבסס על יחסי הגומלין בין השותפים.

להלן כמה דוגמאות לפעילות שיתופית מסוג Cooperation.

- ❖ למידת עמיתים - כל ילד או קבוצה חוקרים בתחום המתייחס לנושא מסוים, ובהמשך משתפים את החברים בתהליך שעברו.
- ❖ סיפור מתגלגל/בהמשכים - כל ילד מחבר ומאייר חלק מהסיפור.
- ❖ כל פעילות שבסופה מתקבל תוצר משותף כגון: הגדה של פסח, מגילת אסתר.
- ❖ יוצרים מצגת שיתופית, חולקים את המשימות, כל ילד מקבל שקופית להכנה.

שני ירקוני, מנהלת גן 'שיזף' בהוד השרון, החליטה לנצל את תקופת הסגר הראשון בתקופת הקורונה של כלל ילדי הגן. padlet והקימה לוח שיתופי

שני מספרת

"הילדים ובני משפחותיהם צילמו בבית והעלו ללוח השיתופי סרטונים שבהם הם שיתפו בנושאים וברעיונות מתחומי התוכן שעניינו אותם, לדוגמה, ניסוי מדע, יצירות, פעילויות בתנועה ועוד".

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

לצפייה בלוח שיתופי

גן 'שיזף' בהוד השרון / גנת שני ירקוני

התקשורת במסגרת הגן חייבת להיות דו-כיוונית, לכן חשוב מאוד לא רק לעודד את הילדים והמשפחות להתנסות בפעילויות במרחבי החיים בבית אלא גם לאפשר במה לשיתוף איכותי ורלוונטי.

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

קידום שיתופיות מסוג Collaboration

בשונה מ- Cooperation בסוג זה של שיתופיות נבנה התוצר עצמו במשותף ולא רק תכנונו. כל חבר בקבוצה משפיע על תהליך התכנון, תוך התייעצות עם חברי הקבוצה. Collaboration מאופיין בתהליך למידה מתמשך המתנהל בקבוצות קטנות, ומתאים למטלות מורכבות כגון, פתרון בעיות או למידה מבוססת פרויקטים. הגנת אינה מקור הידע, היא מסייעת בהבניית הידע, מנחה ומכוונת את התהליך ולא את התוכן. הלמידה היא פעילה - אקטיבית ואינטראקטיבית. בעשייה היום-יומית בגן ניכרות הזדמנויות רבות לשיתופיות מסוג Collaboration: תהליכי חקר משותפים, תכנון פעילויות בשיתוף הילדים (מסיבה, קבלת שבת, יום הולדת, הצגה), למידה מבוססת פרויקטים (PBL) תהליכי יצרנות ובנייה ועוד. ניתן לבחור יחד עם הילדים פרויקט, לתכנן אותו, לחלוק את המשימות שימולאו על-ידי כל משפחה ויתועדו באופן דיגיטלי, ובהמשך לחזור שוב לשיח בגן, לדיוקים, להמשך תכנון וכך עד להוצאת הפרויקט לפועל.

שימוש בסקרים בגן

פעמים רבות הילדים בגן נדרשים לבחור בין הצעות שונות ולקבל החלטות. הבחירה היא חלק משמעותי ממהות הגן ומשקפת אורח חיים דמוקרטי שבו הילדים לוקחים חלק ביצירת התרבות של הגן. אחד הכלים המאפשרים להגיע להחלטה משותפת המקובלת על רוב חברי הקבוצה הוא עריכת סקר. ישנם סביבות וכלים דיגיטליים רבים אשר מאפשרים עריכת סקרים כמו Google Forms, Mentimeter ועוד.

חשוב לתכנן את הסקרים יחד עם הילדים:

- ❖ להבין מהי מטרת הסקר, מהו נושא הסקר, לשם מה חשוב לערוך את הסקר? מה נרצה לדעת באמצעות הסקר?
- ❖ לדון ולהגדיר שאלת סקר ברורה.
- ❖ לבחור ולקבוע אפשרויות לתשובות, כך שיאפשרו סקר אמין ומתאים לכל המשתתפים בו. מומלץ להוסיף תשובה פתוחה כמו 'אחר', על מנת לאפשר לילדים לבחור בתשובה המתאימה להם אם אינה מופיעה במסגרת התשובות בסקר.

דרכי הוראה לשילוב מושכל של טכנולוגיה

דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן

מומלץ לעודד את הילדים לשער השערות ביחס לתוצאות שיתקבלו.

- ❖ לחשוב על אופן השתתפות הילדים בסקר (סקר פתוח\גלוי, או סקר סגור\חסוי) ועוד.
- ❖ מומלץ להנגיש לילדים את השימוש בסקר באמצעות אלמנטים חזותיים כגון תמונות וצורות.
- ❖ על מנת להגיע להחלטה בעקבות הסקר נדרשות מיזמוניות לבדיקה ולניתוח הנתונים שמתקבלים ולהסקת מסקנות.

דיאגרמה היא כלי שמאפשר לארגן את הנתונים באופן חזותי. בשידור '[נתונים, נתונים](#)' עם מיכל ג'ראד, מדריכה ארצית למתמטיקה באגף לחינוך הגיל הרך, ניתן לקבל רעיונות לעיסוק עם הילדים בנושאים שקשורים לסקרים.

